

Titel: Bed, beddengoed, hulpmiddelen

Het bed van de cliënt moet voldoen aan eisen van comfort en veiligheid. Afhankelijk van de situatie waarin je een cliënt verzorgt of begeleidt, kan het bed er anders uitzien. Als je de cliënt (gedeeltelijk) op bed moet verzorgen moet het bed ook aan eisen uit de ARBO-wet voldoen.

Soorten bedden

Afhankelijk van de sector waarin je werkt krijg je te maken met:

- gewone bedden
- seniorenbedden
- hoog-laagbedden
- zorgspecifieke bedden

Gewone bedden

Cliënten slapen thuis vaak op een gewoon één- of tweepersoonsbed. De slaaphoogte is ca. 45 cm. Als de cliënt zonder problemen in- en uit bed komt, en niet op bed verzorgd hoeft te worden, is dat geen probleem. Wanneer dat wel het geval is, ga je met de cliënt in overleg over het lenen, huren of kopen van een hoger, of in hoogte verstelbaar bed.

Seniorenbedden

Een seniorenbed is bedoeld voor mensen die om welke reden dan ook moeite hebben met het in- en uitstappen van een laag bed. De slaaphoogte is ca. 65 cm. Een seniorenbed heeft soms een verstelbaar ruggendeel of het kan in zijn geheel hoger of lager versteld worden. Vaak zitten er wieltjes onder, wat het opmaken en schoonmaken makkelijker maakt.

Hoog-laagbedden

Wanneer een cliënt (gedeeltelijk) op bed verzorgd moet worden, is het nodig dat het bed op een goede werkhoogte gebracht kan worden (matras op heuphoogte). Een hoog-laagbed is een bed waarbij meestal ook hoofd- en voeteneinde apart instelbaar zijn, evenals de stand van het matras. Je verstelt het bed met een hand- of voetbediening.

Op de wielen van een hoog-laagbed zitten remmen die met de voet los- en vast gezet kunnen worden.

Afbeelding: hoog-laagbed. Bron: hulpmiddelenwijzer.nl.

Zorgspecifieke bedden

Sommige zorgsituaties vragen om het gebruik van een speciaal bed. Voorbeelden daarvan zijn:

- Bedden die kunnen zakken tot op de grond. Bijvoorbeeld bij cliënten met een risico op vallen.
- Bedden die extra sterk en extra breed zijn, bij cliënten met (zeer) ernstige overgewicht.
- Speciale anti-decubitusbedden.

Beddengoed

Voor beddengoed geldt ook dat het comfortabel en veilig moet zijn voor de cliënt. Daarnaast moet het aan eisen voldoen ten aanzien van hygiëne.

Specifiek beddengoed

In sommige zorgsituaties wordt speciaal beddengoed gebruikt.

- Steeklaken: een kort laken dat dwars onder de cliënt wordt gelegd, als extra opvanglaag voor overmatige transpiratie, bloed, of urine.
- Anti-decubitus matras: vezelmatras of luchtmatras over het gewone matras.
- Allergeendichte hoes: voor kussen, dekbed en matras, bij cliënten die allergisch zijn voor huisstofmijt.

Hulpmiddelen bij het bed

Er zijn verschillende hulpmiddelen in en rond het bed die het comfort en de veiligheid van de cliënt verhogen.

- Papegaaï: hulpmiddel waarmee de cliënt zichzelf omhoog in bed kan verplaatsen.
- Beddekken: zitten vaak standaard op een hoog-laagbed. Zij beschermen de cliënt tegen vallen tijdens verplaatsen in bed. Ze vallen onder de vrijheidsbeperkende maatregelen en mogen niet zonder toestemming en extra toezicht gebruikt worden.
- Dekenboog: neemt de druk van lakens en dekens weg.
- Voetensteun: voorkomt dat de cliënt naar onder in bed glijdt.

Aandachtspunten

- Gebruik eventueel beddekken tijdens het bed opmaken voor de veiligheid van de cliënt, om te voorkomen dat cliënt uit bed valt. Let op: beddekken vallen onder de vrijheidsbeperkende maatregelen en mogen niet zonder toestemming en extra toezicht gebruikt worden.
- Zet een hoog-laagbed na het opmaken altijd weer in de laagste stand.

Hygiëne

- Doe het beddengoed dat gewassen moet worden direct in een waszak of wasmand.
- Verschoon niet-zichtbaar vuil beddengoed minimaal één keer per week.
- Houd schone was gescheiden van vuile was. Sla het niet in dezelfde ruimte op.
- Verzamel en verplaats vuile was in een gesloten wasmand of zak.
- Was vuil wasgoed dagelijks.
- Draag handschoenen bij het sorteren van de vuile was.
- Was volgens wasvoorschrift. Gebruik geen verkorte wasprogramma's.
- Pas beschermende maatregelen toe bij het bed afhalen en opmaken als de cliënt besmet is met een resistent micro-organisme (BRMO).
- Pas beschermende maatregelen toe bij het bed afhalen en opmaken als de cliënt cytostatica gebruikt. Zie document: [Veilig omgaan met cytostatica](#) en [Persoonlijke beschermingsmiddelen bij cytostatica](#).

Bronnen

- LCHV (2017). *Hygiënerichtlijn voor verpleeghuizen, woonzorgcentra en kleinschalig wonen*. Bilthoven: Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.
- [Website Vilans Hulpmiddelenwijzer](#) (externe link, gezien juli 2019).
- [Website Zorg voor Beter: Vrijheidsbeperking](#) (externe link, gezien juli 2019).

Gepubliceerd op 02-09-2019. © Copyright Vilans 2019